

Öz

Bu yazıda 1993 yılında “Endüstri Ürünleri Tasarımı” adı altında lisans eğitimine başlayan İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümünün (İTÜ ETB) kuruluşu, ders planları bazındaki değişiklikler, dönem projeleri ve bitirme projeleri ile ilgili konular ele alınıyor. İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümünün kuruluşundan önceki on bir yıllık hazırlık dönemi ve eğitim başlamasından sonraki 28 yıllık eğitim öğretim dönemine dair değişim ve gelişimlerden bir kesit sunuluyor. Bölümün kuruluş hazırlıklarının ardından lisans eğitime başlanması ve sonrasındaki müfredat değişiklikleri ilişkili olduğu karar mekanizmaları da belirtilerek anlatılıyor. Bölümün eğitim müfredatında yer alan farklı yetkinlik gruplarındaki derslerde, Tasarım Stüdyosu ve Bitirme Projesi derslerinde zaman içinde yapılan yeniliklere de konu ve işleyiş bazı kısaca değiniliyor. Bölümün endüstri ve sivil toplum kuruluşları gibi işbirliklerine kısaca yer verilirken özellikle insan kaynağı ve akademik destek açısından birlikte çalıştığı kurumlara Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesine vurgu yapılarak yer veriliyor.

Yazı yıllara yayılan kişisel görüşmeler, idari deneyimler, arşiv ve ilgili web sayfalarının taranması ile kişisel notlara dayanarak ele alındı. 20 yılı aşan süredir bölüm akademik kadrosunda yer alan yazarların, İTÜ ETB ile ilgili kendi bilgilerinden, anılarından ve bölümde görev almış olan akademisyenlerle yaptıkları kişisel görüşmelerden derledikleri anlatımlara yer verildi. Bölümün kuruluş çalışmalarına ilişkin kısım, İTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanlık arşivinde yer alan Fakülte Yönetim Kurulu Kararları, Dekanlık ve Rektörlükle yapılan resmi yazışmalara dair arşiv çalışmasıyla, Bölümün kuruluşunda görev alan ve bölümde eğitim veren öğretim üyeleriyle yapılan kişisel görüşmelere de dayanıyor. Ders planları, proje konuları ve işbirlikleriyle ilgili anlatımda ise yazarların birikimlerinden, bölüm öğretim üyelerinin anlatıtlarından ve ilgili resmi dokümanlardan derleme yapıldı.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümünün 50. yılını kutlamaya yaklaştığı şu dönemlerde hazırlanan bu yazı, 2015’te aramızdan ayrılan değerli hocamız Oğuz Bayrakçı’ya adandı.

Anahtar Kelimeler: İstanbul Teknik Üniversitesi, İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümü tarihçesi, ders planları.

Kuruluş Sancularından Endüstriyel Tasarım Eğitiminde Öncü Konulara: İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümü'

 Demet Günel Ertaş
İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

 Gülname Turan
İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

Başvuru tarihi/Received: 30.11.2021, Kabul tarihi/Final Acceptance: 27.12.2021

Extended Abstract

In this article, the establishment of Istanbul Technical University Industrial Design Department (ITU ID), which started its undergraduate education under the name of “Industrial Product Design” in 1993, the changes on the basis of course plans, term projects and graduation projects are depicted. A section of the changes and developments of the eleven-year preparation period before the establishment of the ITU Industrial Design Department and the 28-year education period after the start of education is presented briefly. After the establishment preparations of the department, the beginning of undergraduate education and the subsequent curriculum changes are also explained by specifying the relevant decision mechanisms. In the courses in different competency groups in the education curriculum of the department, the changes over time in the Design Studio and Graduation Project courses are also briefly mentioned on the basis of subject and operation. While the collaborations of the department such as industry and non-governmental organizations are briefly mentioned, the national institutions it works with especially in terms of human resources and academic support are given with an emphasis on Mimar Sinan Fine Arts University.

This paper was handled based on personal interviews, administrative experiences, scanning of archives and related web pages, and personal notes. The writers, who have been in the academic staff of the department for more than 20 years, included their own knowledge, memories and dialogues with the academicians who took part in the department. The part about the establishment of the department is based on the documents in the ITU Faculty of Architecture Dean’s archive, regarding the Faculty Administrative Board Decisions, including official correspondence documents with the Dean’s Office and the Rector’s Office, and personal interviews with the faculty members who took part in the establishment of the Department and gave education in the department. In the part about course plans, project topics and collaborations, a compilation was made from the experiences of the authors, and department faculty and related official documents.

The founding story of ITU ETB spans more than 10 years. It would not be wrong to say that the studies carried out within the scope of the establishment preparations show that the need for the Industrial Design Department and the definition of Industrial Design are approached as an extension of the field of Architecture and especially relating it to the industrialization in architecture. Although Industrial Design education at ITU started with graduate level in 1989, unlike the first plan, undergraduate education started in 1993 with strong emphasis on industrial production. ITU ID is leaving behind 28 years, the period from 1993 until 2021, with changes and expansion in the teaching and research staff, as well as continuous updates in the course plans. The traces of the fact that the department was founded in the Faculty of Architecture and that the founding team’s background was reflected on the courses could be observed until the 2000s. The course plan changes between 2000 and 2010 are shaped according to the requirements of the Industrial Design field in the current education systems. While an important part of the course plan changes made until today is related to the expansion and change of the framework of the profession of Industrial Design, some of them are still the reflection of the joint decisions of the Faculty and University Senate.

In addition to the changes in the course plans, the Design Studios, which are one of the main axes of design education, and the changes in the content and functioning of the Graduation Project courses, which determine the competence to meet the diploma qualifications, are also briefly discussed in the article. The uninterrupted continuation of the principle of cooperation with the industry, which has been among the aims of the ITU Industrial Design Department since its establishment, with projects carried out sometimes with large companies and sometimes with small and medium-sized enterprises, appears as an important feature in terms of corporate culture. These collaborations are shaped by demands from the market on the one hand, developments in the field of education on the one hand, and new professional positions on the other. The diversity in the academic staff of the ITU Industrial Design Department has developed and shaped over the years to meet these needs. ITU ETB received support from different universities and professionals working directly in the market, apart from its own academic staff, especially in the first 15 years of its establishment. Mimar Sinan Fine Arts University, on the other hand, has been supporting ITU ETB with its graduates and academic staff since its establishment.

This paper is dedicated to Oğuz Bayrakçı, former head and a graduate of Mimar Sinan Fine Arts University, Department of Industrial Design who passed away in 2015.

Keywords: Istanbul Technical University, ITU short history of Department of Industrial Design, course plans.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Türkiye’de endüstriyel tasarım eğitimi veren kurumlar arasında yer alarak endüstriyel tasarımın uygulanması ve meslekî olarak kurumsallaşmasında etkin rol alan İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Endüstriyel Tasarım Bölümünün (ETB) içinden geçtiği bazı süreçlere odaklanan bu yazıda kuruluşa, değişen müfredata, eğitim kadrosuna odaklanarak bu bölümdeki 25 yılı aşkın hatıralarla bilgilerimize dayanan ve lisans programına odaklanan bir anlatımı tercih ettik. Ayrıca bu yazının birinci yazarı Demet Günel Ertaş tarafından bölümün kuruluşuyla ilgili daha önce yapılan röportajlara, İTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanlık arşivi taramasına, yine bu yazının ikinci yazarı Gülname Turan’ın geniş bir zaman aralığında bölümde görev almış kişilerle yaptığı kişisel görüşmelere, anekdotlara da zaman zaman değindik. Dekanlık arşivinde yer alan Fakülte Yönetim Kurulu Kararları, Dekanlık ve Rektörlükle yapılan resmi yazışmalara ve bölümün kuruluş çalışmalarında görev alan öğretim üyeleriyle röportajlara dayanan kısımlara özel olarak odaklanan Demet Günel Ertaş tarafından yapılan çalışma 2011 yılında yine MSG-SÜ’nün düzenlediği Endüstride Tasarımda Eğitimde 40 Yıl Sempozyumu’nun bildiri kitabında “İTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün Kuruluş Çalışmaları” başlığıyla yayınlanmıştı. O yazıda kaynakları belirtilen belgelere tekrar referans vermek yerine bildirinin künyesini bu yazının kaynaklarına koymayı tercih ettik. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nin Endüstriyel Tasarım Bölümünün 50. yılını kutlamaya hazırlanırken kaleme aldığımız bu yazıda ise bu bölümün İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümü ile olan ilişkilerini de özellikle vurgulamak istedik. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Endüstriyel Tasarım Bölümünün (ETB) kuruluşu, geçirdiği dönüşümlerle ilgili dönemlerin üniversite ve tasarım eğitimi arasındaki ilişki, ihtiyaçlar, engeller, fırsatlar ile tüm bunların bir başka aksta endüstriyel tasarımın değişen tanımları ve konumuyla ilişkili olarak ele alınması kapsamlı bir başka çalışmamızın konusudur.

Bölümün Kuruluşu ve Yüksek Lisans Eğitiminin Başlaması

İTÜ’de bugünkü adıyla Endüstriyel Tasarım Bölümünün, başlangıçtaki adıyla ise Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün kuruluşunun kendine özgü bir hikayesi var. Bugünden geçmişe doğru bakıldığında bu kendine özgülüğün bölümde yürütülen lisans ve lisansüstü programlarının değişimine ve dönüşümüne etkisini izlemek mümkün. Bölümün, bir yandan endüstriyel tasarım mesleğinin, diğer yandan eğitiminin kurumsallaşmasında ülkemizdeki oyun kuruculardan olduğunu tarafsızca söylemek mümkün. Lisans eğitiminin başladığı 1. Yılın sonunda kuruluşa büyük emeği olan Nigan Hocamızdan dinlediğimize göre bir gazete ilanında İTÜ mezunu endüstriyel tasarımcı arandığının belirtilmesi ise bölümün İTÜ çatısında kurulmuş olmanın önemini tebessümle hatırlatıyor.

1980 yılında İTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünden bir grup öğretim üyesi Mimarlık Fakültesi Dekanlığına fakülte bünyesinde endüstriyel tasarım bölümü açılmasını önerir ve uygun görülmesiyle kuruluş hazırlıkları başlar. Bu öğretim üyelerinin başını Nihat Toydemir ve Nigan Bayazıt çeker. Mete Ünügür, Filiz Özer, Gündüz Özdeş, Ahmet Alphan da destek verir. Hızla başlayan kuruluş çalışmaları farklı sebeplerle yavaşlayacak ve 11 yıl sürecektir. İlk öneri aşamasından itibaren, endüstriyel tasarım alanıyla ilgili mevcut öğretim üyelerinin Mimarlık Fakültesinde olmaları, tasarım eğitiminin mimarlık eğitiminin işleyişine yakın görülmesi, hatta endüstriyel tasarımın bir ölçek farkı gibi anlaşılıyor olması, Yüksek Öğretim Kurulu’nun mimarlık fakültelerinde açılacak bölümler arasında endüstriyel tasarım bölümünü de sayması gibi sebeplere bağlı olarak kurulacak Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün Mimarlık Fakültesinde ve dolayısıyla Taşkışla binasında yer alması önerilmiştir. Nihayetinde bölüm, kuruluştan bu yana İstanbul’un en merkezi konumlarından olan İTÜ Taşkışla Yerleşkesindedir.

Nihat Toydemir (2000), yapılan söyleşide kendisinin de aralarında bulunduğu grubun

¹ Bu yazı İTÜ Endüstriyel Tasarım bölümüne ve bizlere derin katkıları olan, aramızdan 13.07.2015’te ayrılan rahmetli Prof. Dr. Oğuz Bayrakçı’ya adanmıştır.

Endüstriyel Tasarım mesleğinin Türkiye’de yeterince bilinmediği yıllarda Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü’nün açılmasını Mimarlık Fakültesinde ilk gündeme getirdiklerinde aynı zamanda mesleğin tanımını ve mimarlıkla olan ilişkisini tartıştıklarını, bazılarının endüstriyel tasarımı mimarlığın bir parçası ya da uzantısı olarak gördüğünü belirtiyor. Bu görüşe uygun şekilde Dekanlık arşivindeki belgelerde Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün ilk olarak “*mimarinin endüstriyel alanlarında eğitim vermek amacıyla kurulmak istendiği*” görülüyor. Ancak YÖK, kurulacak bölümde uygulanacak ders planı konusunda başta katı, sonra daha esnek bir yaklaşımla müfredatın tasarımını üniversitenin inisiyatifine bırakır (Ertaş, 2011). Bugün ise İTÜ Mimarlık Fakültesi resmi web sayfalarında Endüstriyel Tasarım Bölümü’nün, 1993 yılında, Türkiye’nin toplum ve endüstrisinin teknolojik altyapı, yönetim becerileri, yaratıcılık ve girişimcilik açısından güçlü tasarımcılara duyulan gereksinimini karşılamak amacıyla kurulduğu belirtilmektedir. Bölümün resmi sayfalarında ise Bölümün Türkiye’nin teknoloji ve yönetim açısından güçlü bilgi altyapısıyla donatılmış tasarımcılara gereksinim duyduğu tespitinden hareketle kurulduğu; Türk endüstrisinin yer aldığı İstanbul metropoliten alanında nitelikli tasarımcıların yetiştirilmesinde mühendislik ve işletme/yönetim eğitimi alanlarındaki deneyimiyle, tasarım eğitimi altyapısı sağladığı belirtilir.

Filiz Özer ise Fakültede Endüstriyel Tasarım’ın daha erken bir tarihte, 1975’te sanat tarihçisi Semra Ögel’in “Endüstriyel Tasarım Tarihi” dersini açmak istemesiyle gündeme geldiğini, fakültedeki öğretim üyelerinin bu dersi “endüstriyel bina tasarımı” sanarak talebe itiraz ettiklerini ve sonuçta dersin “Sanat ve Endüstri” adıyla açıldığını belirtir (Ertaş, 2011). Önerilen dersin Sanat Tarihçisi Herbert Read’in kanonik kitabı “Art and Industry”nin Türkçe çevirisi olması, aynı kitabın bölümün kurucularından Nigan Bayazıt tarafından Türkçe’ye çevrilmesi ve 1970’lerin başında İTÜ Mimarlık Fakültesince yayımlanmış olması konunun yurt dışından ilgili kaynaklardan takip edildiğini destekler.

1982-1983 döneminde çıkan akademik teşkilat yönetmeliği kapsamında Mimarlık Fakültesi, mevcut Mimarlık ve Şehir Bölge Planlama bölümlerine ek olarak Endüstri Ürünleri Tasarımı bölümünü de kapsayan yasal bir modele kavuşur. Bu dönemde bölümün kuruluş çalışmalarını, konuyla gönüllü olarak ilgilenen Nigan Bayazıt, Nihat Toydemir, Mete Ünügür, Filiz Özer ve Ahmet Alphan’dan oluşan bir komisyon devam ettirir. Komisyon tarafından İTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanlığına gönderilen yazıda “...endüstri ürünleri tasarımı bölümü, mimarlığın endüstri alanındaki görevlerine yönelik yetiştirmeler için öngörülmektedir. Dünyanın diğer ülkelerinde de industrial building design ve product design adları altında yer alan bu alandaki programlar artık mimarlık eğitiminin bir parçası haline gelmiştir.” ve “bina ve bileşenlerinin birer endüstri ürünü olarak ele alınması ve tasarımına yer verilmesi gerekliliği” ifadeleri yer alır. 10.5.1982’de İTÜ’de Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü kurulmasıyla ilgili ilk rapor ise öğretim üyeleri Nihat Toydemir, Gündüz Özdeş ve Mete Ünügür tarafından hazırlanır (Günal Ertaş, 2011). Kuruluş felsefesi olarak İTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü’nün hem Mimarlık Fakültesi’nin hem de diğer fakültelerin akademik güçlerinden faydalanacak yeni bir bölüm olarak yapılandırılması planlanır.

Komisyonun Mimarlık Fakültesi Dekanlığına yazdığı 17.12.1982 tarihli yazıda ve 22.12.1982 tarihli Fakülte Kurulu kararlarında hazırlık aşamasında yurt dışındaki ve yurt içindeki endüstri ürünleri tasarımı bölümlerinin ders programlarını ve YÖK’ün elindeki taslak programı inceledikleri, bunları dikkate alarak bir ders planı hazırladıkları, dışarıdan destek verebilecek misafir öğretim elemanlarını belirledikleri, derslik ve atölye ihtiyaçları üzerine çalıştıkları görülüyor. Mimarlık, Makine Mühendisliği ve İşletme Fakültelelerinin öğretim üyesi kadrosu ve altyapısından faydalanan bir ders planı oluşturulur. Aslında 1984-1985 akademik yılında lisans eğitimine başlamak hedeflendiyse de süreç bu şekilde ilerleyemez ve sekteye uğrar. Bu komisyonunda aktif olarak çalışan Nigan

Bayazıt'ın yurt dışında görevli olması çalışmaların yavaşlamasında etkili olur.

21.10.1985 tarihinde Nigan Bayazıt, Nihat Toydemir, Mete Ünügür, Filiz Özer ve Ahmet Alphan, bölüm kuruluş çalışmalarını yapmak, ders programını hazırlamak, ders verecek öğretim elemanlarını belirlemek için yapılacak çalışmalarda görev almak istediklerini belirten dilekçelerini Dekanlığa verir. Kısa bir süre sonra, 27.11.1985'te Nihat Toydemir, Filiz Özer, Mete Ünügür, Ahmet Alphan bu taleplerinden vazgeçtiklerini Dekanlığa iletir.

Sonuç olarak 10 yıllık süreç içerisinde Nigan Bayazıt ve Nihat Toydemir'in aktif olarak yer aldığı bir sürecin ardından yapılan çalışmalar 14.5.1986'da Mimarlık Fakültesi Dekanlığına resmi yazıyla bildirilir. 3.7.1989 tarihli yazıda İTÜ'de açılacak Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün kuruluş çalışmaları komisyonunda yer alacak kişilerin görevlendirmeleri tekrar yapılır. Önceki komisyona mimarlık bölümü öğretim üyelerinden Latife Güner ve Erol Gürdal da katılır. 28.7.1989'da ise ders planlarının hazırlanması, *endüstri ile ilişkilerin kurulması*, atölye gereksinimlerinin belirlenmesi konularında alt komisyonlar oluşturulmasına karar verilir.

1982'de başlayan çalışmaların ilk meyvesi olan "Endüstri Ürünleri Tasarımı" yüksek lisans programı 1989'da başlar. Fakülte bünyesinde bölüm henüz resmi olarak kurulmamıştır. 31.10.1989 tarihli yazıda, Fakülte Kurulu toplantısında Endüstri Ürünleri Tasarımı komisyonunun çalışmalarını tamamlaması gerektiği, bölümün 1990'da eğitime başlamasının gündeme getirileceği ifade edilse de aslında lisans eğitimi 1993-1994 akademik yılında başlayabilecektir. Endüstriyel Tasarım eğitiminin 1989'da İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsüne bağlı olarak açılan "Endüstri Ürünleri Tasarımı Yüksek Lisans program" ile başlaması lisans eğitimi konusuna da yeniden ivme kazandırır.

Lisans Programının Başlaması

7.6.1990'da Mimarlık Bölüm Başkanlığının, komisyon başkanına yazdığı yazıda, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü

hazırlık çalışmalarının hızlandırılması, sonucun en kısa zamanda Bölüm Başkanlığına iletilmesi istenir. 27.9.1990'da Hazırlık Komisyonu İTÜ Mimarlık Bölüm Başkanlığına gerekli çalışmaları tamamladıklarını belirten bir rapor iletir. Takip eden 21.10.1990 ve 27.12.1990 tarihli yazışmalarda ders içeriklerinin tamamlanmasıyla ilgili çalışmaların sürdürüldüğü görülür.

Endüstri Ürünleri Tasarımı eğitim sistemi ile ilgili planlamada üç amaç belirtilir; endüstriye hizmet edilmesi, sanayideki kurum ve kuruluşlar için endüstriyel tasarımcı yetiştirilmesi ve bilim adamı yetiştirilmesi. Bölüm eğitim ve bilim insanı yetiştirme kapsamındaki araştırma planının uygulanması için İTÜ'nün fakülteleri içinden, diğer üniversitelerden öğretim üyeleriyle sektörde serbest çalışanların bir arada yer alacağı bir akademik kadro yapısı planlanır. Endüstrinin bölüme verebileceği katkılar ise maddi katkı, iş olanağı yaratma katkısı, staj imkânı tanınması, araç gereç alet ve malzeme sağlanmasına katkısı olarak planlanmıştır (Şekil 1).

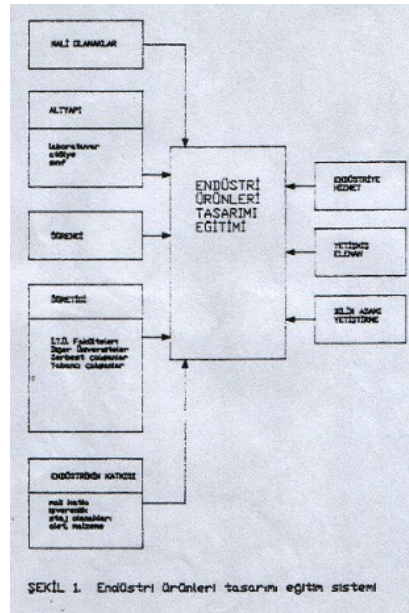
Ders planı ise 8 farklı grup olarak tanımlanır (Şekil 2); temel dersler, bilgisayar dersleri, yapı ve teknoloji dersleri, tasarım dersleri, genel kültür dersleri, ekonomi-işletme dersleri, sanat dersleri ve atölyeye denk gelen uygulama dersleri. Temel Dersler; Matematik, Tasarım Geometri, Perspektif

Şekil: 1

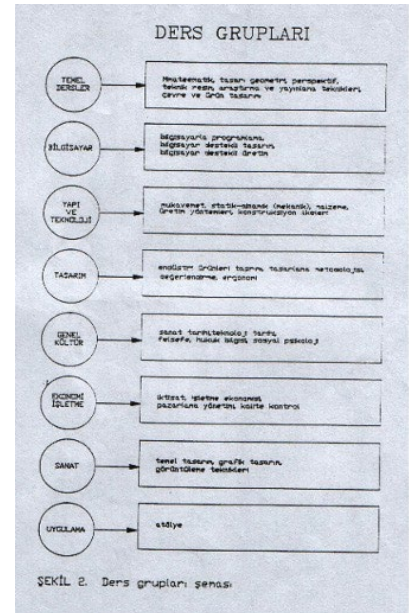
Önerilen EUTB Eğitim Sistemi, 27.9.1990 tarihli komisyonun raporu, İTÜ Mimarlık Fakültesi Arşivi.

Şekil: 2

Önerilen EUTB Ders Grupları Şeması, 27.9.1990 tarihli komisyonun raporu, İTÜ Mimarlık Fakültesi Arşivi.

ŞEKİL 1. Endüstri Ürünleri tasarımı eğitim sistemi

ŞEKİL 2. Ders grupları şeması

tif, Teknik Resim, Araştırma ve Yayınlama Teknikleri, Çevre ve Ürün tasarımını içerir. *Bilgisayar Dersleri*; Bilgisayarla Programlama, Bilgisayar Destekli Tasarım, Bilgisayar Destekli Üretimi içerir. *Yapı ve Teknoloji Dersleri* ise Mukavemet, Statik, Dinamik, Mekanik, Malzeme, Üretim Yöntemleri ve Konstrüksiyon İlkeleri'ni içerir. *Tasarım Dersleri* ise Endüstri Ürünleri Tasarımı proje dersini, Tasarlama Metodolojisi, Değerlendirme ve Ergonomi derslerini içerir. Sanat Tarihi, Teknoloji Tarihi, Felsefe, Hukuk Bilgisi, Sosyal Psikolojinin ise *Genel Kültür* grubunda değerlendirilmiş olması dikkat çeker. İktisat, İşletme, Ekonomi, Pazarlama Yönetimi, Kalite Kontrol dersleri de *Ekonomi-İşletme* grubu dersler arasında yer alır. *Sanat Dersleri* ise Temel Tasarım, Grafik Tasarım, Görüntüleme Tekniklerinden oluşur. *Uygulama* dersleri başlığı Atölye dersine denk gelmektedir. Bölümün ilk lisans programı önerisi incelendiğinde; Endüstriyel Tasarıma kuruluşla ilgili yazılardaki mimarlık uzantısı vurgusuna rağmen disiplinler arası ve özerk yaklaşıldığı, farklı mühendislik alanlarından beslenen teknik ders grubu içeren bir program önerildiği, Felsefe, Sosyal Psikoloji gibi İnsan Bilimleri ve Sosyal Bilimler alanından derslerle programın derinleştirildiği görülür.

1992'de bir sonraki akademik yılda eğitime başlanması için somut adımlar atılır ve gereken süreç tamamlanır. 26.2.1992'de Mimarlık Fakültesinden YÖK'e, "ders plan ve içeriklerini, öğretim verecek eleman sayısını, eğitim yapılacak fiziki kapasiteyi, eğitim öğretime ne zaman başlanacağını belirten bir rapor" gönderilir. 25.6.1992 tarihli Senato Kararında İTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün açılmasının uygun bulunur ve bu gereği için YÖK'e iletilir. 10.5.1993 ve 18.6.1993 tarihlerinde Mimarlık Fakültesi Dekanlığı, Rektörlüğe ve Fen Bilimleri Enstitüsüne Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün anabilim dalı olarak temsil edilmesi gerektiğini iletir. 12.7.1993'te Mimarlık Fakültesi Dekanlığına yazılan yazıda ise 1993-94 Akademik Yılı için Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümüne 30 öğrenci alınacağı belirtilir. YÖK'ün onayıyla 1993 yılı Eylül ayında

lisans programında eğitim başlar. Kuruluş hazırlıklarıyla geçen on bir yılın ardından, ilk 30 lisans öğrencisi ÖSYM'nin 1. Basamak Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanına ek olarak, bilim sınavı ve yetenek sınavıyla seçer. Bölümün ilk bölüm başkanlığını Nihat Toydemir, ilk anabilim dalı başkanlığını ise Nigan Bayazıt üstlenir. 1996'da lisansüstünde doktora eğitimi de başlar ve bugün devam eden tüm programlar resmilesir.

Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü adıyla 1993 yılında eğitim vermeye başlayan bölüm 2020-2021 eğitim öğretim yılından itibaren YÖK tarafından yapılan düzenlemeyle Endüstriyel Tasarım Bölümü adını alır. Bölüme öğrenci kabulünde kullanılan giriş sınavı türünde değişiklik olur. İlk iki yıl 1993 ve 1994'teki sistem terk edilerek 1995'ten itibaren ÖYS, daha sonra da TYT, AYT gibi merkezi sınavlarla ve matematik puanıyla öğrenci kabul edilir.

Ders Planları

İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümünde kuruluşundan bu yana yediden fazla farklı ders planı bazen aynı dönemde olmak üzere yürütülür. Bunlardan bazıları birbirine çok benzer ve arka planda teknik gereklilikler dolayısıyla yürürlüğe girer. Geçen 28 yıllık lisans eğitimi sürecinde Bölüm ders planlarındaki köklü değişiklikler ise kuruluş aşamasından itibaren belirlenen ilkelere uygun olarak, İTÜ gibi farklı fakültelelere sahip bir üniversitede yer almanın fırsatları kullanılarak, disiplinlerarasılık ilkesi sabit tutularak yapılır. Ders planlarındaki aşamalı değişimler bazen teknik bir üniversitenin merkezi kararları doğrultusunda şekillenmiştir ki bunlar İngilizce, Matematik, Fizik gibi temel havuz derslerle ilgilidir. Planların daha mesleki odaklı değişiminde ise; tasarım tanımının değişiyor olması, akademik kadronun devinimi ve bölümün Mimarlık Fakültesi içinde yer alması ve Fakültenin üst mekanizmalarının kararları etkili olur.

Yukarıda kuruluş sürecinde belirtildiği üzere 1993'te yürütülmeye başlanan ilk ders planı disiplinlerarasılığı da sağlayacak Mimarlık, Makine ve İşletme fakültelerinin öğretim üyelerinin ve sanayiden profesyo-

nelerin desteğiyle yürütülebilecek şekilde kurgulanır. Öte yandan derslerde Mimarlık ile ilgili derslerin ya da mimarlık fakültesi öğretim üyelerinin donanımlarına uygun Statik, Dinamik, Değerlendirme, Ürün Çevre İlişkisi gibi derslerin de olması kaçınılmaz olur. Makine Fakültesindeki Konstrüksiyon İlkeleri ve Bilgisayar Destekli Üretim ve İşletme Fakültesindeki Pazarlama ve Üretim Yönetimi gibi bazı dersler ise farklı bölümlerde zaten verilmekte olan derslerin bölüme uyarlanmasıyla yürütülür. İlk ders planındaki bu yaklaşımın izleri 2009-2010 yılında yürürlüğe giren ve köklü değişiklik olarak değerlendirilebilecek ders planına kadar bir şekilde takip edilebilir. İlk köklü değişiklik ise 1997-1998 yılında yürürlüğe giren ders planıyla gündeme gelir. Bu plan 1993'teki programın bir lisans eğitimi süresi olarak görülebilecek 4 yılın ardından uygulanır. 2010-2011'de ise üniversitenin yeni stratejileri doğrultusunda %100 İngilizce eğitime geçilir ve %30 İngilizce program kapatılır.

Bölümün ikinci ders planının 1997-98'de devreye girmesiyle birlikte kurulduğunda mimarlık izlerinin sonraki her planda daha da silikleştiği görülür. 2010'a kadarki süreçte Matematik, İngilizce, Bilgisayar (*Bilgi Sistemlerine Giriş*) gibi havuz derslere ek olarak Fizik ve Olasılık İstatistik dersleri planlara girer. Malzeme, Teknik Resim, Temel Tasarım, Ürün Tasarımı adı altındaki proje dersleri, Sanat Tarihi, Teknoloji Tarihi, Üretim Yöntemleri, Bilgisayar Destekli Tasarım, Ekonomi, Makine Elemanlarına Giriş, Statik ve Mukavemet gibi dersler süreklilik gösterir. Bazı derslerin artık diğer bölüm ve fakültedeki derslerden de ayrıştırılmaya başlandığı isimlerinden izlenebilir. Örneğin ilk programdaki Sanat Tarihi II dersi yerine Endüstri Tasarımı Tarihi, Malzeme II yerine Tasarımda Malzeme, Ergonomi I ve II yerine Ürün Tasarımında İnsan Faktörleri gibi tercihler yapılır. Bilgisayar Destekli Üretim kalkar. Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım dersi gelir. Grafik Tasarım dersi yerine içerik olarak benzeşen Görsel Anlatım Teknikleri dersleri başlar. İlk programda 5 döneme yayılan atölye derslerinin sayısı düşürülür. Tasarlama

Metodolojisi dersi Tasarım Kuram ve Metotları dersine dönüşür. Değerlendirme ve Yapılabilirlik, Statik ve Mukavemet gibi Mimarlık Fakültesi öğretim üyelerince verilen dersler devam ederken Ürün ve Çevre İlişkisi, Standartlaştırma gibi dersler kaldırılır. Tüm bu derslere özellikle alanından profesyonellerin verdiği seçmeli dersler eşlik eder.

İkinci köklü değişiklik olarak görülebilecek 2009-2010 güz dönemi sonrası %30 İngilizce ders planında Temel Tasarım ve Görselleştirme derslerinin sayısı artırılır. Temel Tasarım 1 ve Temel Tasarım 2, Tasarım Görselleştirme 1 ve Tasarım Görselleştirme 2 dersleri devamlılık nitelikleriyle programda yerlerini alır. İki malzeme dersinden diğer fakültelerdekiyle örtüşen Malzeme dersi programdan çıkarılır. Temel Tasarım derslerinin artırılmasıyla önceki ders planındaki Endüstriyel Tasarım Projesi derslerinin sayısı sekizden altıya düşer ve birinci yarıyıldan başlayan projesi dersleri artık üçüncü yarıyıldan başlar. Bu programla birlikte ilk plandan itibaren süregelen Değerlendirme ve Yapılabilirlik ve Kalite Kontrol dersleri ise yeni plandan çıkartılır. Tasarımda Proje Yönetimi dersi ve Kültür ve İletişim dersleri eklenir. Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım dersinin adı değiştirilerek Bilgisayar Destekli 3 Boyutlu Modelleme dersi programa eklenir. Bu ders planının hemen ardından teknik bazı değişiklikler içerecek şekilde çok yakın bir ders planıyla 2010-2011 %100 İngilizce ders planında eğitime geçilir. Tüm derslerin İngilizce olarak işlenmesinin öngörüldüğü ilk %100 İngilizce ders planı 2014-2015 Bahar döneminin sonuna kadar bazı teknik değişiklikleri içerecek şekilde yürütülür. 1.yarıyıl ders planına Introduction to Industrial Product Design adıyla bir giriş dersi eklenir. Öğretim üyelerince modüller halinde yürütülen dersin temel amacı mümkün olduğunca erken bir dönemde öğrencilere endüstriyel tasarıma yönelik güncel yaklaşımların neler olduğunun aktarılmasıdır. Bu derse ek olarak proje derslerine içkin olarak yürütülen Tasarım Araştırmaları ders planında Research for Product Design adıyla ayrı bir ders olarak yer almaya başlar. Daha önce-

leri üç farklı döneme yayılan ve temelde 3 boyutlu maket yapımına odaklanan atölye derslerinin sayısı ikiye indirilir ve seçmeli ders havuzuna 3 boyutlu görselleştirmeye yönelik yeni dersler eklenir.

Bugün 2015-2016 güz dönemi öncesi planı olarak ifade edilen %100 İngilizce ilk ders planında Mimarlık Fakültesindeki 5 bölümün ilk 3 döneminde belirli derslerin ortaklaşa yürütülmesi kararı doğrultusunda değişiklikler yapılır ve 2015-2016 Güz ile 2017-2018 güz dönemleri arasında giren öğrencilere uygulanan ders planı oluşur. Bu plan günümüzde de geçerli olan planlarda devam eden köklü bir ilk yıl yapılanmasının içerir. Fakültede Endüstriyel Tasarımın ardından İç Mimarlık ve ardından da Peyzaj Mimarlığı bölümleri kurularak 5 bölümlü bir fakülte yapısı oluşmuştur. Mimarlık Fakültesindeki bölümlerin birbirleriyle ilişkisi zaten son on yıldır öğrencilerin de içine girdiği bir tartışma alanı olur. İlk yıl eğitimde ortaklıklara gidilmesinin başta tasarımın değişen ve genişleyen tanımını da içeren çok katmanlı gerekçeleri Fakülte Eğitim Komisyonunda uzun uzun tartışılır. Ayrıca ilk üç dönemde ortak derslerin artırılması ve yeniden yapılandırılmasıyla fakültedeki bölümlerin hepsinin birbirleriyle ÇAP yapabilir hale gelmesi, mevcut ÇAP sürelerinin kısaltılması ve kredi düzenlemeleri de dahil edilerek diğer fakültelerle ÇAP programlarının Üniversite Senatosunun talepleri doğrultusunda artırılması hedeflenir. Birinci sınıf programındaki değişikliğin ardından Mimarlık Fakültesinin bölümlerinin hepsinin ÇAP programlarında geniş bir yer edindiği izlenebilir. 2015-2016 Güz yarıyılında başlayan bu ders planıyla Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün öğrencileri ilk iki üç yarıyılıda, fakültenin Mimarlık, İç Mimarlık, Peyzaj bölümlerinin öğrencileri ile ortak olarak Temel Eğitim Stüdyosu ismi altında toplanan dersleri almaya başlar. Temel Eğitim Stüdyosu ortak dersleri; ilk 3 proje derslerini (Project 1,2,3), iki farklı Görsel İletişim derslerini (Design Visualization 1 ve 2), Temel Tasarım ve Görsel Sanatlar dersini içerir. Statik ve Mukavemet dersi ayrılarak ders planına Statik ve Mukavemet olarak Mimarlık

bölümünün planlarındaki gibi iki ayrı ders halinde eklenir. 3. Yarıyılı ise Fakültenin diğer bölümleri ile kısmi ortak proje 3 dersi eklenir. Bu merkezi değişikliklerle Endüstriyel Tasarım Stüdyosu derslerinin sayısı dörde iner. Proje dersleri 1., 2., 3. yarıyılılarda Proje 1, Proje 2, Proje 3 olarak fakülte ortak tasarım dersleri ile başlayıp sonraki yarıyılılarda Endüstriyel Tasarım Stüdyosu 1,2,3,4 olarak devam eder ve son yarıyıldaki bitirme projesi ile biter.

2015-2016 Güz Yarıyılında köklü değişiklikler içeren ders planı Üniversite Senato kararlarına bağlı olarak yapılması gereken minör değişikliklerle devam etmektedir ve 2021'e kadar yürürlükteki ders planından çok az farklılık gösterir. 2017-2018 güz dönemi sonrasında geçerli olan güncellemeyle Endüstriyel Tasarıma Giriş dersinin içeriğine üniversitenin mesleki etik eğitimi politikaları doğrultusunda eklenerek ismi de Introduction to Industrial Design & Ethics olarak düzenlenir. Yine İTÜ Öğrenci İşleri Dekanlığı tarafından geliştirilen bir eğitim projesi kapsamında İTÜ'nün tüm bölümlerinde öğrencilerin danışmanları ile daha sık görüşmeleri ve iletişim içinde olmaları, bilgi almaları gibi amaçlarla ders planlarına Akademik Danışmanlık ve Kariyer Danışmanlığı dersleri eklenir. Yine Üniversite genelinde alınan karar gereği açık program - Python zorunlu dersi eklenir. Ayrıca seçmeli statüsündeki Mekanik Tasarıma Giriş dersi talepler doğrultusunda zorunlu derse çevrilir ve İstatistik de ders planına dahil edilir.

İTÜ Senatosu, yeni uluslararası eğitim stratejileri doğrultusunda 2021-2022 güz dönemi sonrasına yönelik olarak ders planlarının güncellenmesi talebini Dekanlıklar aracılığıyla bölümlere iletir. Bu doğrultuda tüm üniversitenin ders planlarındaki İngilizce dersleri akademik yazı yazma becerilerini besleyecek yönde düzenlenir. Akademik danışmanlık ve Kariyer Danışmanlığı dersleri yerine ise Girişimcilik ve Kariyer Danışmanlığı İTÜ'deki tüm ders planlarına zorunlu olarak eklenir. 2021-2022 Güz Dönemi sonrası geçerli olacak planın yalnızca ilk iki yarıyılı diğer tüm bölümlere de uygulandığı şekilde Senato-

dan olumlu olarak geçer. 2021-2022 Güz yarıyılı itibarıyla ise İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümünde uluslararası akreditasyon çalışmaları başlar. Bu doğrultuda güncellenen ilk iki yarıyıl planının ardından gelecek olan yarıyılların ders planlarının, tasarım alanındaki evrensel değişimleri izler ve yön verir şekilde tasarlanması süreci devam ediyor.

Yukarıda özetlediğimiz üzere İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümünün 30 yıla yakın süredir yürütülen ders planlarında çeşitli değişiklikler olur. Ders planı değişikliklerinin arkasında farklı dinamikler olmuştur. Köklü değişiklikler daha çok alandaki küresel gelişmelere ayak uydurmak ve bir aktör olarak eğilimleri yönlendirmek, genişleyen bölüm akademik kadroları ve onların uzmanlıkları dolayısıyla oluşan avantajları değerlendirmek, tespit edilen ihtiyaçları karşılamak ve sorunları gidermek gibi çeşitli amaçlarla yapılır. Bölümün misyonu bugün için “Yeni ürün ve sistemler yaratmak amacıyla tasarım bilgi ve teknolojilerini doğru kullanılabilen, tasarım becerilerinde yetkinleşmiş, yaratıcı, girişimci ve lider nitelikli endüstriyel tasarımcılarının yetiştirilmesine yönelik olarak lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim vermek” olarak tanımlıdır. Bu görev ayrıca “Ülke gereksinimleri ve uluslararası gelişmeleri dikkate alarak, yeni bilgi ve metotların geliştirilmesine yönelik çok disiplinli tasarım araştırmaları yapmak; Endüstriyel tasarımın ülke kalkınmasında ve yaşam kalitesinin artırılmasında etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla çalışmalarda bulunmayı” da kapsayacak şekilde düzenlenir. Ders planlarındaki iyileştirmeler ve dönüşüm bölümün resmi misyonuyla uyumlu olarak ilerler.

Dönem Projeleri ve Bitirme Projeleri

İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümünün kuruluşunda da belirtilen endüstriyle ilişkiler kurulması ilkesi bugüne kadar kesintisiz olarak özellikle stüdyo/proje dersleri üzerinden sürer. İlk yıllarda Kelebek Mobilya, Arzum, Arçelik, TSK, BSH, Şişecam, Vestel, Makel gibi firma ve kurumlarla lisans proje derslerine yönelik iş birliği-ne gidilir. Firma ve kurumlarla yapılan

projelerde genelde ilgili ürün gruplarına yönelik tasarım talepleri eğitim perspektifinden ele alınır. Bununla birlikte hastane mobilyaları, vitrifiye ve banyo ürünleri, bahçe ekipmanları, el aletleri, sergileme sistemleri, sağlık gereçleri, her türlü mobilya, otomotiv endüstrisine yönelik konular, endüstriyel mutfak, afet alanlarına yönelik geçici barınma birimleri, yaşam destek sistemleri, masa üstü sofra ürün grupları, yemek hazırlama/pişirme/servis ürün grupları, her alana yönelik ambalaj, aydınlatma ekipmanları, tüketici elektroniği, farklı ulaşım araçları gibi konular kurumsal kimlik, engellilik, kapsayıcılık, çevrecilik, kullanılabilirlik, modülerlik gibi dönemin tasarım literatürünün ve eğilimlerinin temalarıyla birleştirilerek farklı yarıyılların projeleri olarak ele alınır.

Proje konularının aşağıda özetlenen dışarıdan destek veren öğretim üyeleri ve akademik kadroya eklenen öğretim elemanlarıyla daha da çeşitlendiği, ele alınış biçimlerinde de farklı yaklaşımların uygulandığı izlenir. Marka kimliği, kullanıcı odaklılık, anlam, kültür-kullanım ilişkisi, kullanıcı araştırmaları, yönetim/işletme bağlam odaklılık, sistem tasarımı, ürün hizmet sistemi gibi konular 2000li yılların başlarından itibaren projelerde izlenir. 2010’lu yıllarla birlikte bölümdeki proje konularında küresel tasarım sistemlerinin, uluslararası akademinin, tasarım araştırmalarının öncü konularının yeni öğretim üyelerinin katılımı ve akademik kadronun güncel gelişmeleri takibiyle sistematik bir şekilde ele alındığı görülebilir. Projelerde toplumsal bağlam odaklılık, toplumsal değişim odaklılık gibi eğilimlerin belirginliği gittikçe daha kuvvetli okunabilir. Sosyal sorumluluk, toplumsal fayda, davranış değişikliği, refah, iyi oluş ve çevresel sürdürülebilirlik gibi kavramlar tasarım bağlamlarıyla ele alınır. Deneyim, kullanıcı deneyimi, sürdürülebilirlik ve sosyal inovasyon, açık kaynak tasarımı, toplum için tasarım, etkileşim ve arayüz tasarımı, dijital dönüşüm, akıllı ürünler, nesnelerin interneti, servis tasarımı gibi konuları içeren proje konuları güncel tasarım araştırmaları ve tasarlama yöntemleriyle ele alınmaktadır.

Bölümün şimdiye kadar yürürlüğe girmiş ders planlarının son yarıyılında yer alan Bitirme Projelerinde de odaklanılan konular süreç içerisinde tasarımın değişen tanımına, bölümün eğitim politikasına, kadrosuna ve yetiştirmeyi istediği mezun profiline kazandırılmak istenen yetkinliklere göre değişir. Bitirme çalışmalarında son 10 yılda diğer yarıyıllardakine paralellik gösteren güncel proje konuları ve yaklaşımları ağırlık kazanır.

1993-2003 yılları arasındaki bitirme projelerinde zaman zaman Türkiye'nin tasarım açısından önde gelen firmalarıyla işbirliği yapılır, kimi zaman ise bağımsız proje konuları verilir. 2003 yılından itibaren güz yarıyıllarında Bölüm ile İstanbul Sanayi Odası işbirliği yapar ve farklı sektörlerdeki Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerle bitirme projesi öğrencileri bir araya gelir. Bahar yarıyıllarındaki bitirme projeleri ise daha önceki düzende sürer. 2014-2015'e Güz dönemine kadar süren İTÜ-ISO işbirliğinin son yarıyılında ise ulusal kalkınma planında öncelikli alan olarak belirtilen sektörlerdeki KOBİ'lerden seçim yapılır ve bitirme çalışması bu alanlarda yürütülür. Bir yandan piyasaya açılmak üzere olan öğrencilerin olası çalışma ortamlarına uyumlanmasını, diğer yandan da bölümün misyonlarına uygun bir şekilde üreticiler gibi ilgili kesimlere tasarıma dair aktif bir tanıtım, bilgilendirmenin yapıldığı, tasarımcıyla çalışma deneyiminin edinildiği bu programın yeterli bir zaman sürdürüldüğüne, tasarım eğitiminin güncel ihtiyaçları doğrultusunda 2013-2014 Bahar yarıyılındaki Bitirme Projesinden itibaren bağımsız proje süreçlerine geçilmesine bölüm kurulunca karar verilir. 2014 yılı itibarıyla yürütülen bitirme projelerinde imalat sektörleriyle kısıtlı kalınmayarak diğer yarıyıllardaki projelerle uyumlu ve güncel konular ele alınmaya başlar.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nin ve Endüstriyel Tasarım Bölümünün Desteği

İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümünün lisans programının kuruluşuna, ders içeriklerine girmeden ders planlarındaki değişime ve proje konularını genel çerçevesiyle

ele alan bu yazımızı 50. yılını kutlamaya hazırlanan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümüyle, İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümü arasında köprü kurarak bitirmenin yerinde olduğunu düşündük. Bölümün kuruluş hikayesinde eğitime başlanmadan hemen önce, Nigan Bayazıt'ın o zamanki Mimar Sinan Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün öğretim üyesi Oğuz Bayrakçı'yı bölüm kadrosuna geçmesi için davet ettiğini dinlemiştir. Bayrakçı bölümün kadrosuna geçmez ama daha en baştan itibaren proje derslerinde görev alır. Hatta 1994 girişli öğrenciler arasında edindirdikleriyle bugün de "efsane" olarak anılır. Proje derslerine ek olarak Tasarımda Göstergebilim ve Anlambilim'e odaklanan iki seçmeli dersle programa destek verir. Bu dersler, 1990'lar için hem içeriği hem de kaynakları açısından güncellikleri ve programdaki alana özgü kuramsal ders olma nitelikleriyle öne çıkar. Seçmeli kategorisinde olsa da, ders havuzunun kısıtlılığı nedeniyle mezun olmak için tüm öğrenciler aynı seçmeli dersleri alır. Bu iki ders özellikle akademisyenliği seçen öğrencilerini derinden etkiler ve çalışma konularına yön verir.

Yolu önce MSGSÜ'den geçen ve İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümüne destek veren bir diğer kişi Armağan Birgil'dir. Birgil de bölümün kuruluşunun ardından ilk yıllarda endüstriyel tasarım proje derslerinde yürütücülük yapar. Aynı yıllarda yine MSGSÜ mezunu Oya Akman da bölümde proje dersleri vermeye başlar ve öğretim görevlisi olarak kadroya geçer. Aynı yıllarda ders planındaki Sosyal Psikoloji dersini ise MSGSÜ Sosyoloji Bölümünden Müzeyyen Güler verir. Bölümün ilk araştırma görevlilerinden birisi de renkli karakteri ile O. S. Serdar Aytöre'dir. İlhan Erhan ve Cemil Toka da bitirme proje jürilerinde görev alarak bölümün özellikle ilk 10 yılındaki süreçte destek verirler. Oya Boyla ise 2000'li yılların başında Endüstri Tasarımı Tarihi dersini vermektedir. Bu dersi daha sonra uzunca yıllar Marmara Üniversitesi Endüstri ürünleri Tasarımı Bölümünden Şermin Ayanak üstlenir. Marmara Üniversitesinde Ümit Celbiş, Eser Tezeren ve

Nedim Dayan da farklı üniversite kadrosundan bölüme destek verirler. Daha sonra İTÜ’de bölümün akademik kadrosuna katılan ve yıllarca atölye derslerini yürüten Mehmet Erkök ve araştırma görevlisi olarak başlayan öğretim üyesi E. Cem Alppay da Bölüm kadrosunda yer alan MSGSÜ Endüstriyel Tasarım Bölümü mezunlarıdır. MSGSÜ’nün lisans eğitimimize destekleri konusunda atladığımız bir konu olmadığını umarak, bitirirken 50. yılını kutlamaya hazırlanan MSGSÜ Endüstriyel Tasarım Bölümünün aramızdan beklenmedik şekilde ayrılan değerli hocası Oğuz Bayrakçı ile birlikte Oya Boyla’yı, Armağan Birgil’i, Serdar Aytöre’yi, Mete Ünügür’ü, Nihat Toydemir’i anmayı borç biliriz. Yazımızı adadığımız Oğuz Bayrakçı, bu yazıya katkı veren Gülname Turan’ın alanın ilk kuramsal metinleriyle karşılaşmasını sağlamış, kariyer yolculuğundaki kararlarda destek olmuş, proje disiplini yetkinliklerinde önemli katkılar sağlamıştı. Bu yazı vesilesiyle hem geriye dönüp bizi 25 yılı aşkın zamandır çatısı altında olduğumuz bölümün yolculuğuna belli bir çerçeve dahilinde kısa bir göz gezdirme imkanını, hem de kaybettiklerimizi anma fırsatını veren MSGSÜ Endüstriyel Tasarım Bölümüne teşekkür ederiz●

Kaynakça

- Günel Ertaş D., “İTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün Kuruluş Çalışmaları”, Endüstride Tasarımda Eğitimde 40 Yıl Sempozyumu, Kongre Kitabı syf: 51-61, 7-9 Aralık 2011, MSGSÜ, İstanbul.
- İstanbul Teknik Üniversitesi, Endüstriyel Tasarım Bölümü, www.tasarim.itu.edu.tr/icerik/vizyon-misyon.html
- <https://tasarim.itu.edu.tr/hakkimizda/is-birliklerimiz>
- İTÜ Öğrenci İşleri daire Başkanlığı,
- <https://www.sis.itu.edu.tr/TR/ogrenci/lisans/ders-planlari/plan/EUT/>
- <https://www.sis.itu.edu.tr/TR/ogrenci/lisans/ders-planlari/plan/EUTE/>
- <https://www.sis.itu.edu.tr/TR/ogrenci/lisans/ders-planlari/plan/ENTE/>